

*Лаврухіна В. Л.,**кандидат філологічних наук, доцент,**доцент кафедри практики англійського усного і писемного мовлення
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*

ВЕРБАЛЬНА РЕАЛІЗАЦІЯ ЕМОТИВНОСТІ У РОМАНІ В. ВУЛФ «ДО МАЯКУ»

Анотація. Статтю присвячено дослідженню категорії емотивності, яка є складним та багатограним аспектом вивчення тексту; надається тлумачення терміну «емотивність» різними вченими. У статті також виокремлюються терміни «емоційність» та «експресивність» та їхній зв'язок з терміном «емотивність». У дослідженні розглядається зв'язок категорії емотивності з категорією оцінки та аналізуються засоби вербалізації емотивності у художньому тексті. Емотивність у сучасній мовознавчій науці є складовою конотативного компоненту у семантичній структурі мовної одиниці, яка репрезентує емоційне ставлення носіїв мови до позначеного. Відзначається, що мова літературного твору виконує ряд функцій, одною з яких є комунікативна функція. Автор літературного твору має інтенцію викликати певну почуттєву реакцію у читача. Мовотворчість В. Вулф слугує цікавим матеріалом для вивчення вербалізації широкого спектру людських емоцій та почуттів та для дослідження емотивності англійської мови у літературному тексті. Завдяки стилю «потіку свідомості» більшість сюжету розгортається в умах героїв. Сюжет розвивається не тим, що роблять герої, а тим, що вони спостерігають і відчують, таким чином визначаючи їх існування. Автор надає читачеві можливість самому спробувати скласти образ кожного персонажа, і в той же час, емотивні засоби мови допомагають яскравіше виразити думки та окреслити рамки оцінювання. Стаття аналізує засоби вербалізації емотивності у романі, які пов'язані з експресивно-емоційною лексикою. Показано, що лексичні одиниці з певною оцінкою є відображенням суб'єктивності та емоційності автора, а отже впливають на емотивність всього тексту. Категорія емотивності досліджується, як істотний складник різноманітних мовних засобів, серед яких не тільки лексичні засоби, але й синтаксичні, тощо. Вони створюють емоційно-оцінну парадигму художнього дискурсу Вірджинії Вулф. У центрі уваги дослідження – тісний зв'язок емоційно зумовлених мовних засобів з індивідуальною авторською манерою письма. Таким чином, емотивні засоби відіграють важливу роль, оскільки забезпечують розуміння читачем творчого задуму митця, впливають на відповідну реакцію реципієнта, створюють загальну емоційно-атмосферну атмосферу твору.

Ключові слова: дискурс, експресивність, емотивність, емоційність, категорія оцінки, стилістичні засоби.

Категорія емотивності тексту є складним та багатостороннім аспектом вивчення тексту, що зумовлює різноманітні підходи до її вивчення: когнітивний, лінгвокультурологічний, психолінгвістичний, стилістичний та інші. Саме цей факт пояснює відсутність однозначної термінології та суперечливі пояснення терміну «емотивність». Розбіжності стосуються термінів

«емотивність», «емоційність», «експресивність». Важливим є зв'язок цих термінів з категорією оцінки, бо саме оцінюючи особистостей, їхні вчинки, різноманітні події, підключається царина почуттів та емоцій, яка знаходить своє вираження саме у проявах емотивності. Більшість із вищезазначених підходів, однак, ґрунтується на положенні про те, що лінгвістичний аспект емоційності/емотивності полягає в семантичній інтерпретації емоцій, а власне емотивна функція є наслідком творчої переробки інформації під впливом різних емоцій [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню емотивності та аналізу вербалізації емоцій у літературному тексті присвячено значну кількість наукових праць. Серед дослідників варто відзначити Л. І. Белухову, С. Гладь, М. В. Гамзюк, Т. Заболотну, А. В. Мартинюк, Н. В. Романову, О. О. Селіванову, Л. В. Солощук, М. П. Степанюк, В. А. Чабаненку.

Як відомо, мова літературного твору виконує ряд функцій, одною з яких є комунікативна функція. Важливою виступає також емотивна функція, яка проявляється щоразу, коли мовець виражає своє почуття або ставлення до людини або якоїсь ситуації. У літературному творі автор має інтенцію викликати певну почуттєву реакцію у читача. Зображуючи персонажів у взаємодії з оточуючою дійсністю, з іншими персонажами мова літературного твору має задачу показати не тільки почуття героїв, але й викликати певне ставлення та емоції у читача до того, що відбувається. Бо емоції – це процес ситуативного переживання, процес, що має для людського організму сигнальне і регулююче значення [2, с. 61].

Погоджуємося з думкою дослідниці С. Гладь, яка на основі компонентного аналізу тексту визначає емотивність як одну з основних категорій художнього тексту, за допомогою якої відбувається реконструкція вписаної в художній текст програми, його інтерпретації в емотивному ракурсі та прогнозується ймовірний емоційний вплив тексту на читача [3, с. 17]. Тому, власне, і побутує думка про актуалізацію емотивності художнього тексту завдяки опредметненню в тексті знань, що є або стають емоціогенними. Реалізація емотивності в художньому тексті здійснюється, головню, через свої показники, ієрархічно організовані текстовими компонентами та пов'язані з експлікацією в тексті емоціогенних знань про мову й у мові (сигнали емотивності), про світ (емотивні ситуації) та про текстову дійсність (емотивні топіки) [3, с. 18].

Дослідник емотивності фразеологічних одиниць М. В. Гамзюк розуміє емотивну лексику як результат «нав'язування» поняттям нелогічних видів відношень і ідентифікує семантими на чотири класи: логічні (терміни й близькі до них слова),

емотивні (вигуки й емотивні частки), логічно-емотивні (домінують предметно-логічні семи), емотивно-логічні (переважають емотивні семи). Л. І. Белехова емотивну лексику визначає як сукупність лексичних засобів на позначення емоцій в емпіричному матеріалі [4].

Цікавим на наш погляд є тлумачення емотивності та емоційності у руслі комунікативно-прагматичного підходу. Я. Гнезділова розглядає це питання на основі аналізу двох типів дискурсу – емоційного й емотивного. В емоційній комунікації на перший план виходить вираження емоційних станів співрозмовників (у літературному творі – автор говорить образами персонажів твору), а в емотивній комунікації, навпаки, саме за рахунок мовних засобів викликається певний емоційний стан у слухачів (у літературному творі – читачі). Відповідно, поняття емоційності та емотивності розглядаються в площині мови і відображають дзеркально протилежні процеси. Емоційність є спонтанною, непередбачуваною властивістю мовлення, а емотивність, навпаки, – це передбачувана, усвідомлювана властивість мовлення, пов'язана з пошуком мовних засобів, які цілеспрямовано надають йому емоційності для впливу на адресата [5].

О. О. Селіванова розуміє під емотивністю у сучасній мовознавчій науці складову конотативного компоненту у семантичній структурі мовної одиниці, який репрезентує емоційне ставлення носіїв мови до позначеного [6].

Отже, у лінгвістиці існує два терміни на позначення широкого спектру емоцій та почуттів: емоційність та емотивність. Також використовується термін експресивність, який пов'язан з підсиленням зображення емоцій та почуттів. У даному дослідженні ми розглядаємо емотивність як мовну категорію. Щодо категорій емоційності й емотивності, то вони тісно взаємопов'язані, і єдиною підставою для їх розрізнення є протиставлення за критерієм мовне / психологічне. Емотивність нерозривно пов'язана з експресивністю, проте вони не ідентичні. Їх об'єднує належність до емотивної сфери мови, яка протиставляється інтелектуальній (інформаційній, раціональній, логічній) сфері. Під експресивністю розуміється здатність мовних одиниць до посилення впливу в акті комунікації. Так, поняття експресивності виявляється ширше емоційності, тоді як поняття емотивності змістовніше експресії, оскільки емоційність різноманітна у своїх проявах, а експресивність зводиться в основному до посилення [7].

На наш погляд категорії емоційності, емотивності й експресивності тісно взаємопов'язані, і їхні межі перетинаються. Взаємозв'язок даних категорій у художньому літературному творі забезпечує інтелектуальний, емоціональний та психологічний вплив на читача.

Вербалізація емотивності у тексті пов'язана з експресивно-емоційною лексикою. У словнику лінгвістичних термінів за редакцією М. І. Голянич надається визначення експресивно-емоційної лексики. Це слова, що, крім називання предмета, передають ще й його суб'єктивну оцінку мовця. Спектр додаткового стилістичного забарвлення широкий, а саме: від урочистого, піднесеного, пестливого до фамільярного, іронічного, зневажливого тощо. У словнику подаються окремі тлумачення термінів експресема та емоційна лексика, але один термін тлумачиться через інший. Експресема – емоційно забарвлена лексема, яка слугує для опису почуттів, а також для передачі емоційних відтінків в оцінці явищ, подій, людей... Виокрем-

люються дві групи лексичних експресивів: 1) внутрішньосистемні (інгерентні, фонові, словникові, парадигматичні) експресиви – слова, семантичне ядро яких саме собою привносить позитивну або негативну інформацію. Експресія таким мовним знакам притаманна внутрішньо, вона є постійною і невід'ємною їхньою ознакою у будь-яких ситуативно-контекстних умовах; 2) нейтральні одиниці, які набувають експресії лише у відповідному контексті. Автори вирізняють, що емоційна лексика – слова, що мають у своєму значенні компонент оцінки, виражають почуття, позитивне чи негативне сприймання дійсності. Як виразник емотивної функції мови вона характеризує ситуацію спілкування, соціальні відносини, психічний стан мовців. Щодо способу передачі експресивно-емоційних відтінків виділяються три групи слів: 1) слова, у яких емоційне забарвлення є частиною прямого значення; 2) слова, у яких емоційне забарвлення виникає у переносних значеннях; 3) слова, що набувають емоційного забарвлення завдяки словотворчим процесам [8].

Слушною вважаємо думку В. А. Чабаненко, який зазначає, що є слова, які мають емоційний потенціал, або слова з ситуативним емоційно-оцінним змістом, чия емотивність виявляється лише в контексті [9].

У даній статті зроблено спробу дослідити категорію емотивності як істотний складник різномірних мовних засобів, що створюють емоційно-оцінну парадигму художнього дискурсу Верджинії Вулф. Мовотворчість В. Вулф слугує цікавим матеріалом для вивчення вербалізації широкого спектру людських емоцій та почуттів та для дослідження емотивності стилістично довершених форм англійської мови у літературному тексті. Британська письменниця, знакова фігура фемінізму, В. Вулф є однією з найвідоміших постатей літературного модернізму ХХ століття.

Явище модернізму принципово важливо для літературного розвитку та еволюції мови: в ньому відбилосся становлення нового художнього мислення, його багатоаспектність та динамізм. Це була революція в літературі, учасники якої оголосили про розрив не тільки з традицією реалістичної правдоподібності, але і з західною культурно-літературною традицією взагалі. Головна сфера інтересу модерністів – зображення взаємин свідомого і несвідомого в людині, механізмів його сприйняття. Людське існування модерністи осмислюють як короткий крихкий мить; суб'єкт може усвідомлювати або не усвідомлювати трагізм, тлінність нашого абсурдного світу, і справа художника – показати жах, велич і красу, укладені всупереч усьому в миттєвості земного буття [10].

Тож метою даної статті є дослідження категорії емотивності з огляду на ідіолект письменниці з його інтенціональністю та мовними засобами вербалізації авторського задуму у романі «До маяку».

Своєрідність літературних творів «потому свідомості» криється у сміливому розриві з традиціями вікторіанського роману. В. Вулф відтворює окремі періоди у житті персонажів. Відбувається дуже мало зовнішніх дій. Сюжет розвивається не тим, що роблять герої, а тим, що вони спостерігають, думають і відчувають, таким чином визначаючи їхнє існування.

У романі практично відсутні діалоги, але герої роману не мовчать. Події відображаються через сприйняття їх героями, через їхні роздуми та відображення почуттів, через відношення

до певних обставин або людей. Характеристика персонажів також відбувається через міркування та думки інших персонажів. Це надає можливість письменниці не тільки їх охарактеризувати, але й надати оцінку їх діям. Ця оцінка є досить суперечливою, бо різні люди мають різне сприймання дійсності та оточуючих їх людей. Це, на наш погляд, дає можливість надати читачеві спробу самому скласти образ кожного персонажу, і в той же час емотивні засоби вираження думок допомагають окреслити рамки оцінювання. Доволі часто В. Вулф використовує звичайну лексику, яка не має емотивного наповнення. Але у гру вступає контекст, у якому звичайні слова набувають надзвичайної експресії.

Події у першій частині, найдовшій, відбуваються між сходом і заходом сонця, тобто один день. Герої знаходяться на Гебридських островах в замиському будинку сім'ї Ремзі. Читач має змогу познайомитися з усіма героями твору. Це відбувається поступово, паралельно з розвитком подій. Друга частина відбувається в тому ж будинку через десять років, коли місіс Ремзі вже немає в живих. Третя частина завершує твір – у ній розповідається про здійснення нарешті, мрії Джеймса Ремзі потрапити на маяк.

Емотивність у творі реалізується за допомогою стилістичних засобів, які яскраво зображують образи й майстерно виконують оціночну функцію.

Маяк є центральним образом роману. Сама назва роману вказує на його значимість для персонажів. Так у сприйнятті місіс Ремзі його представлено як живу, величну істоту. Це відбувається завдяки використанню метафор та епітетів, які роблять живим все, що бачить героїня. Щодо маяка, то письменниця навіть вживає велику літеру, чим уособлює у ньому живу істоту та підкреслює важливість образу для роману. *“Oh, how beautiful!” For the great plateful of blue water was before her; the hoary Lighthouse? Distant, austere, in the midst; and on the right, as far as the eye could see, fading and falling, in soft low pleats, the green sand dunes with the wild flowing grasses on them, which always seemed to be running away into some moon country, uninhabited of men.”*

В. Вулф звертається до алегоричних образів, метафор, порівнянь та емних за змістом епітетів зображуючи взаємовідносини містера та місіс Ремзі, протиставляючи їх різну роль у спільному житті, у побудові сімейних стосунків:

Місіс Ремзі *“pour erect into the air a rain of energy, a column of spray, looking at the same time animated and alive as if her energies were being fused into force, burning and illuminating <...>”*

Містер Ремзі: *“and into this delicious fecundity, this fountain and spray of life, the fatal sterility of the male plunged itself, like a beak of brass, barren and bare.”*

Письменниця майстерно використовує лише один епітет, щоб передати справжнє почуття місіс Ремзі до чоловіка. *“That was the view, she said, stopping, growing greyer-eyed, that her husband loved.”* Метафора-комполіт містить порівняльний ступень прикметника, який підкреслює наростання зовсім неопозитивних почуттів, коли мова йде про містера Ремзі. Але контекст надає характеристику й містеру Ремзі. Йому подобається такий стан дружини.

Цікавим є насичений сінестетичними метафорами опис того, як містер Ремзі розмірковує над сенсом свого життя. Впевнений, що має *“splendid mind”*, він уявляє життєвий шлях як алфавіт, де буква є значущим періодом або подією. Він досяг

літери “Q”. *“After Q there are a number of letters the last of which scarcely visible to mortal eyes, but glimmers red in the distance. Z is only reached once by one man in a generation. Still, if he could reach R it would be something... He dug his heels in at Q...”*. Але самовпевненість не дає йому спокою. Амбіциозність підштовхує до подальших досягнень. Авторка використовує алегоричний образ корабельної команди, яка завдяки капітану витримує негаразди. А капітан – це він – містер Ремзі: *“Qualities that would have saved a ship’s company exposed on a broiling sea with six biscuits and a flask of water – endurance and justice, foresight, devotion, skill, came to help. R is then – what is R?”*

Неодноразово з’являється у роздумах містера Ремзі «шкіряна повік ящірки», яка заважає йому бачити літеру R – його славетне майбутнє. *“A shatter, like the leathern eyelid of a lizard, flickered over the intensity of his gaze and obscured the letter R.”* Як тільки чоловік починає думати про нові висоти *“The lizard’s eye flickered once more.”* Чому саме Вулф обрала метафоричний образ ящірки? Саме ящірка у багатьох міфологіях є символом сили та непохитності, стійкості у різноманітних ситуаціях. Тож здоровий глузд говорить містеру Ремзі, що він не готовий до нових звершень.

Одним з найпоширеніших стилістичних засобів, які пов’язані з емотивністю тексту роману є повтор. Цілеспрямоване вживання певних лексичних одиниць, словосполучень та речень має на меті не тільки розкриття портрету, характеру чи емоційного стану героя. Авторка наполегливо звертає увагу читача на щось важливе для розуміння сюжету. Містер Ремзі, егоїст за своєю сутністю, пробачає собі усі негаразди, малює себе героєм у власних очах. Але надихає його в житті місіс Ремзі. Він поспішає саме до неї та вимагає співчуття. Вона зразу все розуміє: *“He wanted sympathy”*. Описуючи їхню бесіду В. Вулф не передає розмови. Повтор у поєднанні з градацією передає напругу, яка виникла і свідком якої є їхній син Джеймс. *“It was sympathy he wanted.” “He must have sympathy.” “<...> again, and again demanding sympathy”*. Саме очима Джеймса читач сприймає те, що відбувається.

Емотивний компонент представляє собою результат відбиття емоцій в слові в процесі їх вербалізації та семантизації. Присутність містера Ремзі викликає неприродні почуття Джеймса до рідного батька: *“Had there been an axe handy, a poker, or any weapon that would have gashed a hole in his father’s breast and killed him, there and then, James would have seized it.”* Письменниця додає, що це почуття мали усі діти. У романі почуття ненависті до містера Ремзі описується неодноразово. *“But his son hated him. He hated him for <...>”, “he hated him for <...>”, “he hated him for <...>”*. Авторка перераховує звичайні дії, але вони викликають ненависть. Дієслово *“hated”* повторюється декілька разів, не даючи читачеві осмислити дії інакше ніж негативні. Самого містера Ремзі описано наступним чином: *“...lean as a knife, narrow as the blade of one, grinning sarcastically, not only with the pleasure of disillusioning his son and casting ridicule upon his wife...”*. Метафоричне порівняння надає образу конотативне значення чогось небезпечного. Людина, яка отримує задоволення від негативних почуттів інших – це і є містер Ремзі. Метафора має емотивно-оцінне значення та виконує характеризуючу функцію.

Примітним є поєднання сприйняття героями оточуючого світу з природою, рослинами, тощо. Людина частина природи, частина всесвіту. Саме тому метафоризація дуже реалістично

передає стан своїх героїв, а природні образи допомагають відчувати та пережити цей стан читачеві.

Чарльз Тенслі про місіс Ремзі: *“With stars in her eyes and veils in her hair, with cyclamen and wild violets – what nonsense was he thinking? She was fifty at least; she had eight children. Stepping through fields of flowers and talking to her breast buds and lambs that had fallen, with the stars in her eyes and the wind in her hair – He took her bag.”* Чарльз Тенслі починає розуміти свої почуття. Авторка знов повертається до тих самих квітів, з якими асоціює жінку молодий чоловік: *“Charles Tansley felt an extraordinary pride? Felt the wind and cyclamen and the violets for he was walking with a beautiful woman for the first time in his life. He had hold of her bag.”* Сумка, яку тепер несе Чарльз, є не просто предметом у задумі письменниці. На початку їхньої подорожі до міста місіс Ремзі несе її сама і нікому не довіряє: *“As for her little bag, might he not carry that? No, no, she said, she always carried that herself”*. Тож мабуть відносини між героями також змінилися. Незначний предмет стає у нагоді авторці та читач розуміє, що стосунки не є звичайними. Але зображуючи вірну дружину, Вулф надає ґрунт до міркувань, коли місіс Ремзі характеризує Стенлі: *“He was an awful prig – oh yes, an insufferable bore.”* Але через деякий час вона *“and now again she liked him warmly”*.

Але все ж для повної характеристики персонажів авторка майстерно використовує образ маяка. Прийом емпізи втілений саме у слові *Lighthouse*. Його персоналізація має за мету представити маяк як сюжетно-важливий суб'єкт. Саме маяк на острові віддзеркалює природу людської особистості. Для кожного він має своє значення. Але в той же час об'єднує розрізнені думки та епізоди в ціле.

Для місіс Ремзі – це джерело натхнення та життєвих сил. Дивлячись на світло маяка, яке віддзеркалюється у воді, вона переповнена почуттями та емоціями: *“She saw the light again <...> watching it with fascination, hypnotized, as if it were stroking with its silver fingers some sealed vessel in her brain whose bursting would flood her with delight <...> and the ecstasy burnt in her eyes and waves of pure delight raced over the floor of her mind...”*. Зображення почуттів за допомогою антропоморфної метафори настільки глибоке, що здається, не можна не хвилюватися разом з місіс Ремзі.

Містер Ремзі, дивлячись на маяк, асоціює його зі своєю дружиною, і її образ заспокоює та утихомирює його.

Для Джеймса – це втілення впевненості та спокою: *“the lighthouse <...> was a stark tower on a bare rock. It satisfied him. It confirmed some obscure feelings of his own character”*. Мрія Джеймса здійснилася. Він навіть порівнює себе з маяком.

Висновки. У процесі аналізу твору В. Вулф «На маяк» було виявлено, що емоційний вплив на читача здійснюється завдяки емотивній функції мовних одиниць, обумовленій емотивною семантикою, яка реалізується різноманітними стилістичними засобами, що актуалізуються контекстуально. Емотивні засоби відіграють важливу роль, оскільки забезпечують розуміння читачем творчого задуму митця, впливають на відповідну реакцію реципієнта, створюють загальну емоціональну атмосферу твору. Текстові емотивні смисли відображають погляди письменника на світ героїв та передають відношення автора до цього світу. Лексичні одиниці з певною оцінкою є відображенням суб'єктивності та емоційності автора, а отже впливають на емотивність всього тексту.

Література:

1. Літвінчук І. М. Прагматика емотивного тексту (психосемантичне експериментальне дослідження) : автореф. дис. на здобуття ступ. канд. філолог. наук: 10.02.15. К., 2000. 17 с.
2. Психологічний словник / за ред. проф. В.І. Войтка. К.: Вища школа, 1982. 216 с.
3. Гладько С.В. Емотивність художнього тексту: семантико-когнітивний аспект (на матеріалі сучасної англійської прози): автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04. К., 2000. 19 с.
4. Романова Н. Семантика емотивної лексики в поезії нововерхньонімецького періоду. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/25_2019/23.pdf
5. Гнезділова Я.В. Емоційність та емотивність сучасного англійського дискурсу: структурний, семантичний і прагматичний аспекти: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. К., 2007. 20 с.
6. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
7. Білас А.А. Категорія емотивності у лінгвістиці. URL: <https://www.academia.edu/25738362/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%>
8. Голянич М.І., Стефурак Р.І., Бабій І.О. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія / за редакцією М. І. Голянич. Івано-Франківськ: Сімік, 2011. 272 с.
9. Чабаненко В.А. Стилїстика експресивних засобів української мови. Запоріжжя: ЗДУ, 2002. 351 с.
10. Кушнірова Т.В. Модернізм і постмодернізм у зарубіжній літературі: навчально-методичний посібник. Полтава, 2018. 112 с.
11. Woolf V. To the Lighthouse. Kyiv: Znannia, 2017. 239 p.

Lavruchina V. Verbal realization of emotionality in the novel “To the Lighthouse” by V. Woolf

Summary. The article is devoted to the study of the category of emotionality, which is a complex and multifaceted aspect of studying the text. Rendering of the term "emotionality" by different scientists has been given. The article also defines the terms "emotivity" and "expressiveness" and their connection with the term "emotionality". The research examines the connection between the category of emotionality and the category of evaluation and analyzes the means of emotionality verbalization in the literary text. It is noted that the language of a literary work performs a number of functions, one of which is the communicative function. Emotionality in modern linguistic science is a component of the connotative meaning in the semantic structure of a language unit, which represents the emotional attitude of the speaker to the definite objects or situations.

The author of a literary work intends to cause a certain emotional reaction in the reader. Language creativity of V. Woolf serves as an interesting material for studying the verbalization of a wide range of human emotions and feelings and for studying the emotionality of the English language in the literary text. Due to the “stream-of-consciousness” style, most of the novel plot unfolds in the minds of the characters. The plot develops not by what the characters do, but by what they observe and feel, thus defining their existence. The article analyzes the means of verbalizing emotionality in the novel, which are related to expressive-emotional vocabulary. It is shown that lexical items with a certain evaluation rating are a reflection of the subjectivity and emotionality of the author, and therefore affect the emotionality of the entire text. The category of emotionality is studied as an essential component of various linguistic means, including not only lexical means, but also syntactic ones, etc. The category of emotionality is investigated as an essential component of multi-level linguistic means that create an emotional-evaluative paradigm of Virginia Woolf's artistic discourse. The research focuses on the close connection of emotionally determined linguistic means with the individual author's manner of writing.

Key words: discourse, expressiveness, emotionality, emotivity, evaluation category, stylistic devices.